

GTO's bygge- og anlægsafdeling**BGA-referat nr. 2/1988**

København den 22. marts 1988

Læs kun, hvad du mener at have brug for i dag - og indsæt derefter det samlede materiale i et ringbind, der kan fungere som opslagsbog. Denne vil een gang om året blive forsynet med emneoversigt.

1. Nyt sagsstyringssystem

Det er hensigten at tage den næste version af sagsstyringssystemet i brug fra januar 1989.

Den nye version har den samme principielle opbygning - en planlægningsdel, en styringsdel og en regnskabsdel.

ØKO tager de initiativer, der skal til, for at regnskabsdelen bliver effektiv og rationel - ikke mindst efter, at Hjemmestyret har bedt GTO levere specifikationer til Hjemmestyrets regnskaber.

ØKO sikrer endvidere, at de nødvendige aftaler med Q-data træffes, og at fælleskontorerne har det nødvendige edb-udstyr.

Det er en afgørende faktor at få defineret og planlagt de aktiviteter, der skal til, for at overgangen til det nye system bliver så problemfrit som muligt. Ved aktiviteter tænkes på revision af forretningsgange, revision af blanketter, design af udskrifter, informationer og instruktioner mv.

Det er endvidere afgørende, at det er de afdelinger, som bruger systemet, der tager de fornødne initiativer til fasen om ibrugtagning.

Planlægningen og gennemførelse af en række aktiviteter sker i tæt samarbejde mellem ØKO og BGA.

JCM/BAL

2. Disponering af anlægsudgifter

Økonomidirektoratet har med vedlagte cirkulæreskrivelse af 5. feb. 1988 givet retningslinier for disponering af anlægsudgifter optaget på landstingsbevillingslove.

De oplysninger, der skal gives i henhold til cirkulæret, skal efter ønske fra Direktoratet for Boliger, Teknik og Miljø suppleres med en status over opgavens byplanmæssige relationer.

NEL/SST

3. Bygge- og anlægsopgavers forhold til den fysiske planlægning

Indarbejdelse af bemærkninger i byggeprogrammer/projektforslag om byplanforhold har for nylig været drøftet mellem BAL og Kontoret for Fysisk Planlægning og Naturforvaltning (FPN), som i dag hører hjemme hos Direktoratet for Boliger, Teknik og Miljø.

I denne forbindelse har FPN henstillet, at GTO's behandling af byggesager blev taget op ud fra en afklaring af de byplanmæssige forudsætninger.

Vi skal derfor alle fortsat være meget opmærksom på følgende initiativer:

1. Hjemmestyrets cirkulæreskrivelse af 5. feb. 1988 om disponering af anlægsudgifter foreskriver, hvilke oplysninger der skal gives ved et projekts forelæggelse for prioriteringsudvalget. Disse oplysninger skal nu suppleres med en status over opgavens byplanmæssige relationer. Hvis disse relationer ikke er i orden, afvises opgaver.

Det kan oplyses, at en del bygherrer er indstillet på at forelægge deres byggeopgaver for prioriteringsudvalget allerede tidligt i sagsforløbet, fx efter byggeprogram eller projektforslag.

2. HB bør stramme sin rådgivning op overfor bygherrer.

Hvis der er tvivl om, at en kommune kan/vil bringe det byplanmæssige grundlag i orden inden byggeriets start, bør HB fraråde projektering, indtil sikre aftaler er indgået mellem bygherre og kommunen. Enhver form for anlægsarbejde må først begynde, når det kan ske i overensstemmelse med godkendt lokalplan eller lignende.

FPN vil skrive til de "byggende direktorater" og kommunerne og erindre om kommunernes pligt til at tilvejebringe områdeplaner, som sikrer, at bygge- og anlægsarbejder kan udføres i overensstemmelse med godkendt byplan.

Det i dag gældende lovgrundlag består af

- a. Landstingsforordning nr. 6 af 19. dec. 1986 som ændret ved Landstingsforordning nr. 1 af 18. juni 1987 om arealanvendelse og planlægning.

b. Bekendtgørelse nr. 25 af 9. nov. 1987 om kommune og områdeplanlægning.

I bekendtgørelsen skal i denne sammenhæng særlig indskræpes § 13, stk. 2, stk. 3 og stk. 4, som omhandler ansvaret for og pligten til at tilvejebringe lokalplaner (områdeplaner).

DO/HUB

4. Licitationsresultater

UDU har i samarbejde med GTO's byggetjenester i Grønland registreret følgende licitationsresultater 1987/88 over anlægsarbejder, der er planlagt igangsat, videreført eller færdiglavet i 1988.

Der er kun medtaget de opgaver, hvor UDU har udarbejdet udbudsmateriale. Licitationerne har hovedsagelig været afholdt i Grønland eller sideløbende i Grønland og Danmark. Nogle få specielle opgaver har dog kun været udbudt i Danmark.

Narsaq

=====

AP 030.26.011/021 Levnedsmiddelskole og kollegium
Indbudt licitation i hovedentreprise til 7 firmaer:

Tilbud:	Danstruct ApS	kr. 23.160.641
	Sanassoq Grønland ApS	- 26.447.000
	E. Pihl & Søn A.S.	- 27.931.700
	C.G. Jensen A/S	- 29.676.650
	Thermobyg ApS	- 29.918.795
	Atcon Grønland A/S	- 29.994.150
	Nunataq	- 30.550.200

Samlede udgifter:

B-overslag + tillæg ajourført til prisniveau 88.07	kr. 38.207.000
A-overslag prisniveau 88.07	- 36.187.000
mindreforbrug	kr. 2.020.000
	~ 5,3%

GTO har overfor bygherren anbefalet opgaven udført.

Maniitsoq

=====

AP 070.73.091 Udvidelse af tankanlæg

Licitation - Grønland

Entreprise: Ledningsarbejder på tankanlæg, tank 19.

Bydende:	Sukkertoppen Rør ApS	kr. 2.762.725
	v/ P. Nielsen	
	Jørgen Bladt A/S, Ålborg	- 2.918.800
	Brøndum VVS, HBG	- 7.588.066

Kontrakt: SKT, Rør kr. 2.252.905 (forhandlet).

Entreprise: Sprængnings,- jord- og betonarbejder for tank 19 (3 indbudte tilbudsgivere)

Bydende: Ole Larsen ApS, SKT kr. 2.944.800
Hans Holmelund Aps, SKT - 3.237.505

Kontrakt: Ole Larsen kr. 2.685.875 (forhandlet).

Licitation - Danmark

Entreprise: Stål,- el- og ledningsarbejder på tankanlæg (4 indbudte tilbudsgivere)

Bydende: Jørgen Bladt A/S, Ålborg kr. 6.541.800
Steelcon Chimney A/S, Esbjerg - 11.026.365

Kontrakt: Jørgen Bladt kr. 6.481.200.

Entreprise: Instrumentering

Bydende: Bygherrekrav, CBI Engineering, Frederiks-sund.

Kontrakt: kr. 1.300.000.

Svejsekontrol - tilbud indhentet fra 3 firmaer:

Bydende: S&Q Tech kr. 95.000
Nordisk Materialekontrol - 115.620
Svejsecentralen - 70.380

Kontrolinstans: Svejsecentralen kr. 70.380 i fast pris.

B-overslag af 6.2.87 i prisniv. 87.01 kr. 18.135.100
Reguleret til prisniveau 88.01 med 5% - 906.700
kr. 19.042.800

A-overslag af 19.11.87 i prisn. 88.01 kr. 17.228.800
mindreforbrug kr. 1.814.000
~ 10,5%

Upernavik/Innaarsuit
=====

For 2 bygherrer henholdsvis Grønlands Handel (KNI) og Direktoratet for Boliger, Teknik og Miljø (DBTM) har GTO udbudt 6 opgaver i en samlet hovedentreprise i indbudt licitation til 5 firmaer.

Der indkommer ved licitationen følgende 3 tilbud:

Hoff-Pihl kr. 14.832.000
C.G. Jensen A/S - 15.892.500
Nunataq ApS - 19.459.000

Samlet udgift fordelt på bygherrer og de enkelte anlægsarbejder beløber sig til følgende i A-overslagsniveau 88.07 baseret på Hoff-Pihl tilbud:

	Bygherre: KNI	
AP 169.79.011	Plads og sti	kr. 3.921.000
AP 169.72.011	Butik/Pakhus	- 7.396.859
AP 169.37.011	Hdl.forv.bol.	- 1.782.162
AP 169.73.011	Tankanlæg	- 3.193.000 =
		<u>kr.16.293.021</u>

	Bygherre: DBTM	
AP 169.65.021	Kajanlæg	kr. 3.678.200
AP 169.52.011	Illorput 82	- 925.431 =
		<u>kr. 4.603.631</u>

Samlede udgifter for alle 6 arbejder	kr.20.896.652
	=====

Tankanlæg er 4% billigere end B-overslag. Øvrige arbejder er fra 23% til 46% dyrere end B-overslag.

Overskridelserne skyldes efter UDU's vurdering i det væsentlige en undervurdering af opgaverne i B-overslagsniveau, idet der eksempelvis er indregnet for små beløb til anstilling, rejser, kost og logi.

På ovennævnte baggrund har GTO meddelt bygherrerne, at der ikke kan påregnes lavere priser ved udskydelse af arbejderne til eventuel afholdelse af en ny licitation.

Upernavik
=====

AP 160.23.061 Nyt sygehus

Byggemodningsarbejder og fundamenter er udført i 1987.

Resterende arbejder er udbudt i hovedentreprise med følgende resultat.

Tilbud:	Hoff-Pihl	kr. 46.613.000
	Atcon A/S	- 47.431.600
	Permagreen	- 48.346.000
	C.G. Jensen	- 49.105.000
	Nunataq	- 52.131.000

Samlede udgifter:

A-overslag i prisniveau 88.07	kr. 75.000.000
B-overslag i prisniveau 88.07	- 60.900.000
Overskridelse	<u>kr. 14.100.000</u>
	~ 23%

Overskridelsen skyldes efter UDU's vurdering hovedsagelig en undervurdering af opgaven i B-overslaget.

Opgaven er overfor bygherren anbefalet gennemført ved en forhøjelse af bevillingen.

Følgende opgaver var udbudt i fælleslicitation sammen med sygehuset:

AP 160.24.011 Udvidelse af kirke		
Tilbud:	C.G. Jensen	kr. 2.115.000
	Nunataq	- 2.512.000
	Permagreen	- 2.832.450
	Hoff-Pihl	- 2.851.000
	Atcon	- 2.940.500
	A-overslag (niveau 88.01)	- 3.801.602
	B-overslag (niveau 88.01)	- 2.306.000
	(forskell: 64,9%)	

AP 160.25.092 Udvidelse af kollegium		
Tilbud:	Permagreen	kr. 4.404.780
	Hoff-Pihl	- 4.679.000
	Nunataq	- 5.150.000
	C.G. Jensen	- 5.400.000
	Atcon	- 5.609.300
	A-overslag (niveau 88.01)	- 6.171.495
	B-overslag (niveau 88.01)	- 3.896.000
	(forskell: 58,4%)	

AP 160.31.091 Flerfamiliehus afsnit 2 (3 boliger)		
Tilbud:	Atcon	kr. 2.774.300
	Permagreen	- 3.232.205
	C.G. Jensen	- 3.280.000
	Hoff-Pihl	- 3.447.000
	Nunataq	- 3.670.000
	A-overslag (niveau 88.01)	- 4.649.000
	B-overslag (niveau 88.01)	- 2.744.000
	(forskell: 69,4%)	

AP 160.31.101 Flerfamiliehus afsnit 3 (3 boliger)		
Tilbud:	Atcon	kr. 2.875.300
	Permagreen	- 3.140.230
	C.G. Jensen	- 3.156.000
	Hoff-Pihl	- 3.254.000
	Nunataq	- 3.350.000
	A-overslag (niveau 88.01)	- 4.371.000
	B-overslag (niveau 88.01)	- 2.576.000
	(forskell: 69,7%)	

SST har via BAL anbefalet de 4 sidstnævnte opgaver udsendt til senere udførelse ved lokale mestre, når disse har kapacitet hertil.

Såfremt bygherrerne ikke kan vente, må ovennævnte priser betales.

Årsagen til de store forskelle mellem A- og B-overslag skyldes både høje tilbud og en undervurdering af opgaverne i B-overslagsfasen. Der er fx ikke afsat tilstrækkelige beløb til anstilling, rejser, kost og logi.

Nuuk

=====

AP 060.59.011 Nye restvarmekedler, Nordhavnsværket

Udbudt på grundlag af ideoplæg:

Tilbud: Sunrod International A/S	kr. 2.800.000
Dansk Diesel Service	- 5.979.600
" " " alternativ I	- 4.819.700
" " " " II	- 3.827.100
Ålborg Boilers	- 4.642.000
" " alternativ	- 2.117.000

Resultatet overvejes i EGA.

Paamiut

=====

AP 050.23.042 Sygehus og sundhedscenter

Jord- og betonarbejde er udført i 1987.

Resultat af licitation over fagentrepriser, der er udbudt i samarbejde mellem GTO og hovedentreprenør E. Pihl & Søn:

Tømrer/snedkerentreprisen:

Paamiut Tømrerentreprise	kr. 7.340.880
Danstruct ApS	- 8.031.886
Permagreen ApS	- 8.572.600

Malerentreprisen:

Christoffersen & Johansson, FRH	- 573.000
Gardit Nuuk ApS	- 560.972
Poul Eriksen, Nørresundby A/S	- 658.575

El-entreprisen:

F. Brøndum ApS	- 2.467.240
Arssarnerit A/S	- 2.596.000
Danstruct ApS	- 2.657.250
K. Hjort Sørensen	- 2.681.500
Semco A/S	- 2.736.000

Murerentreprisen:

E. Pihl & Søn Grønland ApS	- 726.000
----------------------------	-----------

Elevator:

Lifton A/S	- 427.700
------------	-----------

På grundlag af de laveste tilbud er udarbejdet A-overslag på kr. 36.509.000 (niveau 88.07), som er sendt til godkendelse hos bygherren.

I forhold til A-overslag efter den første licitation i maj 1987 er besparelsen ca. 2,1 mio.kr.

Ittoqqortoormiit

=====

Materielhal for EGA blev udbudt i totalentreprise i fælles licitation med fundamenter efter traditionelt projekt til Produktionsanlæg for KTU.

Der indkom følgende tilbud fra 4 bydende firmaer:

	Materiel- hal	Fundam. Produkt.	Samlet pris
Sørensen & Guldbergsen			
c/o Hans Erik Pedersen	3.325.400	724.373	4.049.773
Sanassoq Grønland ApS	5.333.000	1.004.000	6.337.000
Maniitsoq Byggecent.ApS	5.644.346	943.861	6.588.207
" alternativ	5.382.646		
Jørgen Bladt	6.284.250	1.351.650	7.635.900

Indkomne tilbud og projekter i totalentreprisen er vurderet af et bedømmelsesudvalg bestående af H. Keller Jacobsen (formand), Edmon Olsen (sekretar) og Claus Bo Frederiksen (tegnestuen Trianglen).

Efter bedømmelsesudvalgets behandling af sagen har SST indstillet til bygherrerne, at tilbuddet fra fa. Sørensen & Guldbergsen accepteres til udførelse i 1988, idet der er god overensstemmelse (mindre besparelser) mellem A-overslag og B-overslag.

SN/UDU

5. Tøbrud

Det er en kendt sag, at der i Grønland i løbet af en vinter kan optræde nok så dramatiske tøbrud. Store ophobninger af sne og is tør i løbet af ganske få dage, og det medfører kraftige vandstrømme ned gennem en bebyggelse - i mange tilfælde følgende de snerydede veje og stier.

Det er vigtigt, at man under planlægning og projektering af en bebyggelse gør sig dette fænomen meget bevidst. For at bringe dette i erindring gengives i det følgende nogle korte og umiddelbare beretninger om et kraftigt tøbrud i Nuuk i begyndelsen af denne måned. Rapporterne er skrevet af en række af vore kolleger i byggetjenesten:

Tøbrud i Grønland

Vi ved jo alle, at tøbruddet kommer hvert år, men vi ved aldrig, hvornår det kommer og er derfor ikke altid forberedt på det. I Nuuk er det gerne meget voldsomt, fordi vandet ikke kan synke i jorden, og fordi en hel vinters nedbør i løbet af blot et par døgn søger mod havet.

Disse enorme vandmasser kan heller ikke afledes gennem kloakanlægget, men må ledes gennem et system af dybe grøfter, der jo naturligt nok er fyldt af is og sne og altså må oprensnes, før de kan aflede vandet.

Natten til søndag og søndag formiddag den 28. feb. faldt der ca. 50 cm sne ovenpå den gamle sne, og der var meget smukt overalt. Så slog det over i regn, temperaturen steg til +5° - +8°, og syndfloden satte ind.

Vandet står på mange steder over kloakdækslerne, der ikke er tætte, og mange har vel også løftet dækslerne for at slippe for oversvømmelse.

Ved Kolonihavnen var en kloak delvis stoppet, et meget tungt dæksel løftedes en meter i vejret og faldt ned ved siden af brønden. Nu var der afløb for vandet, der skyllede tværs over vejen og ud i strandkanten. Kloaknettet blev skyllet rent for sit indhold af jernstænger, hundehvalpe, øldåser, og hvad der ellers kan forekomme i en kloak. Det kunne også konstateres, at AIDS-kampagnen er slået godt an.

Det var desværre umuligt at komme frem med kørende materiel på de isglatte veje, hvor der tillige løb en ca. 10 cm dyb elv af smeltevand. Først onsdag var det muligt at komme frem til den stoppede ledning.

Ca. 1/3 af et let støbejernsdæksel havde stoppet ledningen, der var halvfylt af byggematerialer, grus og sten, og da det var væk, blev der aftræk i systemet, og vi kunne koncentrere os om at få afløbet i orden fra de huse, der var ramt af oversvømmelsen.

I et hus kunne brandvæsenet dog klare det med pumper, men et andet måtte rømmes totalt, fordi kloakvandet var gået ind i huset og havde stået så højt, at det kunne løbe ud af dørene.

En situation som denne giver dog ikke anledning til panik, fordi man er kendt med naturens luner og bøjer sig for den.

Alle pumper i byen var i brug i flere døgn med at pumpe vand ud af husene, og alt for ofte løb det blot ind igen.

Dette var altså årets første tøbrud, men hvordan bliver det næste, der normalt kommer i april eller maj. Vi kan blot håbe, at det ikke bliver så voldsomt som denne gang.

Tøbruddet den 1. mar. 1988

- Kloaksystemet er ikke dimensioneret til aflastning af grøftesystemet. Alligevel kommer det til at virke som sådan, indtil grøfter og underføringer er oprenset for fast sammenkørte sne- og ismasser.
- Systemet udsættes herved for en maksimalbelastning, hvilket også medfører rensugning.
- Udsatte steder er nærmeste lave område foran en opstuvning.

- Opstuvning forårsages primært af kloak-uvædskommede genstande, og det må betyde, at vi i det sene efterår (oktober?) gennemgår systemet i en prioritetsorden

1. hovedstrækninger
2. kritiske punkter (områder)
3. væsentlige billedningsstrækninger

- På kendte kritiske steder må overvejes udført alternative afløb.

Eksempel Kolonihavnen, hvor en overfaldsledning i stor dimension kan aflaste systemet, men også andre steder må mulighed for overfaldsudledning overvejes. Tuapannguit (strækning 1) kan gives nød-afløb til hovedgrøften.

- Accept for sådanne nødafløb og konstruktionsprincip for sådanne bør gives generelt i en aftale mellem GTO, kommune og sundhedsmyndigheder.
- De totale dræningsmuligheder - grøfter og kloakker bør indgå på samme kort med indtegnede kritiske punkter og områder (forundersøgelse), herunder overkørsler etc. og lavt liggende områder, der ikke er selvdrænende.

Vandfyldte krybekældre, nedre plateau, Nussuaq

Under normale forhold er der ikke nævneværdige problemer med vand i krybekældrene. Men under det forløbne tøjbrud er store vandmængder trængt ind i krybekældrene. Der er konstateret op til 100 cm vand i kældrene.

Der er i projektet ikke medtaget tilstøbninger af udsparinger. Endvidere er der ikke tænkt på afløb i krybekældrene til det vand, der uden tvivl vil komme, selv om udsparingerne tilstøbes.

Rørene i udsparingerne kunne lægges i bøsninger, fx Karfa eller Pak, for derefter at blive tilstøbt. Desuden skal der laves afløb i krybekældrene.

Oversvømmelse hos KNR p.g.a. tøjbrud

I KNR's nyindrettede lokaler i den gamle heliportbygning skete der en større oversvømmelse på grund af det voldsomme tøjbrud. På det værste tidspunkt stod der ca. 10 cm vand på alle gulve.

Gulvene ligger lavt i forhold til det omkringliggende terræn, ca. 20 cm over.

En nærmere undersøgelse viste, at det eksisterende grøftesystem er tilstrækkeligt udbygget til at aflede vandet. Men i forbindelse med snerydning var alle grøfter blevet fyldt op med sne, hvilket var den direkte årsag til problemet.

De nye driftsherrer var ikke bekendt med, hvor vigtigt det er at holde grøfterne åbne i forbindelse med denne lavtliggende bygning. Kommunens snerydningsfolk har åbenbart heller ikke kendt til dette forhold.

Problemet er altså, at der går nogen viden tabt med personaleskift, og det kan man formentlig ikke gardere sig imod.

Red.

6. Telefax-numre i Grønland

Fælleskontoret i Paamiut har fået installeret telefax med nr. 17446, Qaanaaq med nr. 50166 og Uummannaq med nr. 48566. Se i øvrigt oversigt i BGA-ref. nr. 9/1987.

Red.

7. Byggetjenestens bemanning

Nedenfor bringes en oversigt pr. 1.3.1988 over personaleudskiftning i byggetjenesten:

BY	FRATRÆDER NAVN	Dato	AFLØSER NAVN	Dato
JUL	Bgl.ass., Sv. Svarrer	30/6-88	Bgl.ass.	?
GHB			Tekn.ass.Boye Møller	1/4-88 udr. 11/4-88
SKT			Bgl.ass. Ebbe Chr.Sørensen	1/4-88 udr. 13/4-88
HBG			Bgl.ass.	?
JAK	Distriktsing.Bruno Rasmussen	17/6-88	Distriktsing.	?
UPV			Bgl.ass.Benny Søndergaard Bæk	1/4-88 udr. 15/4-88
			Bgl.ass.Bo Kirstein	15/4-88 udr. 27/4-88

Cirkulæreskrivelse vedrørende disponering af anlægsudgifter optaget på landstingsbevillingslove.

Med henblik på at søge besparelser gennemført på hjemmestyrets anlægsbudget, og for at undgå en overophedning i bygge- og anlægssektoren i enkelte byer og bygder i Grønland har landsstyret besluttet at iværksætte nye disponeringsregler for landstingsbevillingslovenes hovedafsnit 70-79. Der gælder herefter følgende:

Forinden der disponeres over bevillinger optaget på landstingsbevillingslovenes hovedafsnit 70-79, skal der indhentes særskilt tilslutning af landsstyret.

Dog forudsætter væsentlige ændringer i tidligere igangsatte projekter ligeledes særskilt tilslutning. Som væsentlige projektændringer anses f.eks. ændringer i projektets formål eller art, udvidelser eller indskrænkninger i dets anvendelsesmuligheder, ændringer i etageareal eller i standarden af et byggeri, samt enhver projektændring, der medfører en væsentlig forhøjelse af projektets totaludgift.

I ansøgningen om igangsætningstilladelse, tilladelse til kontraktindgåelse m.v., skal følgende oplysninger afgives:

- a. En beskrivelse af projektet med oplysninger om formål eller art, anvendelsesmuligheder, etageareal, standarden af byggeriet, kvadratmeterpris og projektets totaludgift og prisniveauet herfor samt fordeling på de enkelte finansår. Overslagsniveauet (A, B eller C) skal angives.
- b. Afledte driftsvirkninger ved projektets gennemførelse.

- c. Virkningen af en udskydelse eller eventuel opgivelse af projektet.
- d. Oplysninger om eventuelle følgeinvesteringer, f.eks. infrastrukturanlæg, eller sammenhang med andre anlægsarbejder eller lignende.

Anmodning om igangsætningstilladelse fremsendes til Økonomidirektoratet med samtidig kopiorientering til Grønlands tekniske Organisation, Direktoratet, i Nuuk.

Ovenstående regler træder i kraft straks.

Inden den 12. februar 1988 indsendes til Økonomidirektoratet en oversigt over anlægsopgaver, der allerede er igangsat i indeværende kalenderår.

Nuuk, den 5. februar 1988.

Emil Abelsen

